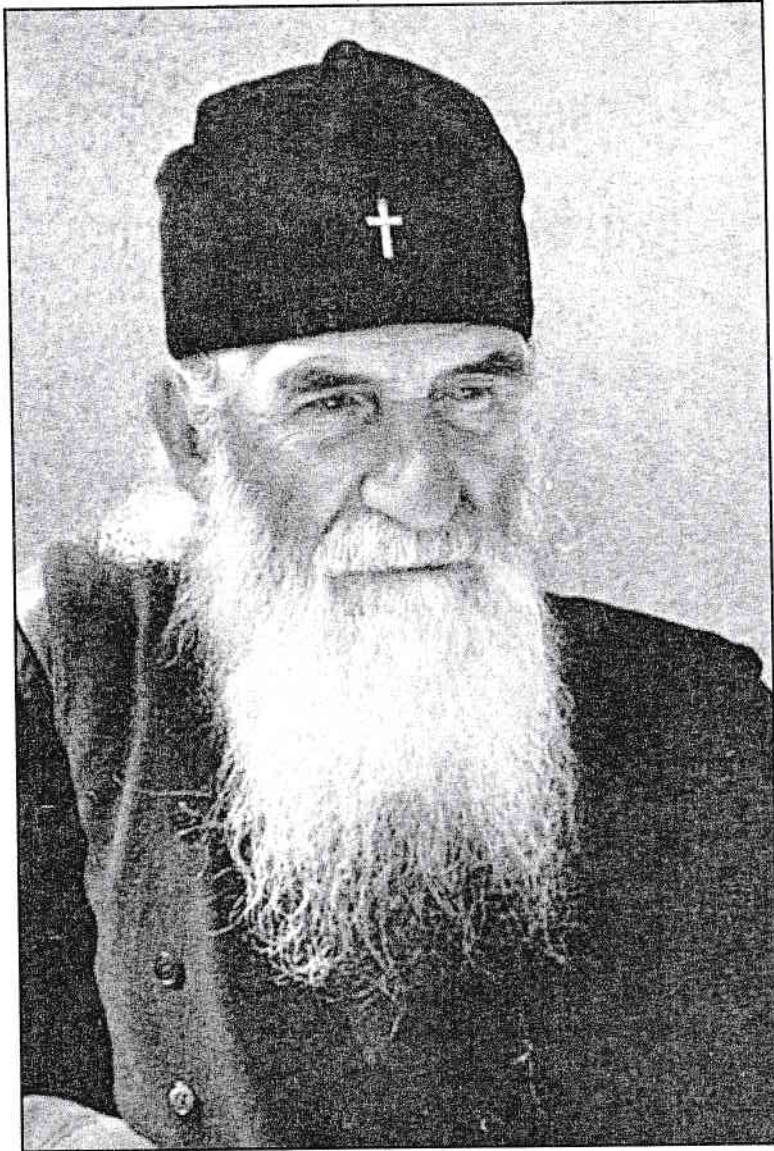

LBRIS

We know
books

Avva Iustin.

Sfântul Iustin Popovici

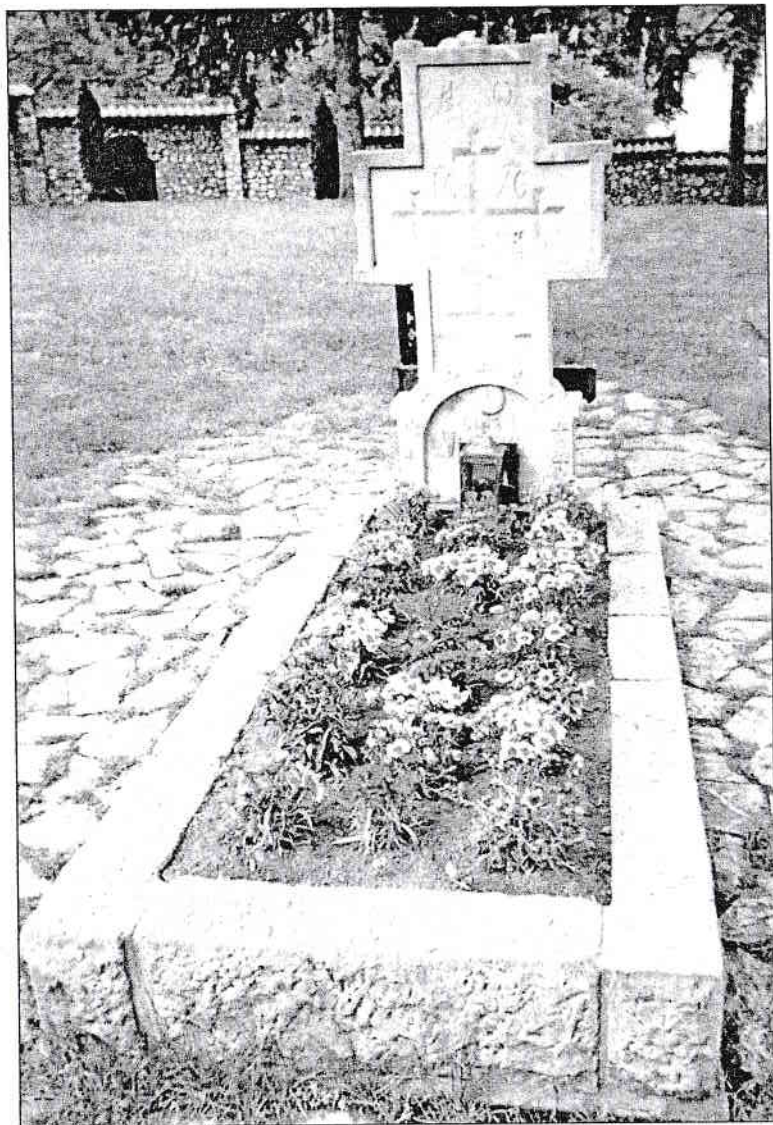
Cuvinte despre veșnicie

• predici alese •

Traducere din limba sârbă:
Monahia Domnica (Țalea)

EDITURA ECVMENICĂ

2013

Mormântul Cuviosului Iustin de la Celie.

Cuprins

Cuvânt înainte la ediția în limba română	5
Din cuvântul înainte la ediția în limba sârbă	7
Repere biografice	11
Predici praznicale	
Cina cea mare	35
Ce este păcatul?	43
Cu noi este Dumnezeu	49
A fi om este Vestea cea Bună	53
<i>Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!</i>	58
Intrarea în veșnicie	63
Dumnezeu Se arată	67
Cel mai bogat cerșetor al lui Hristos	71
Dascălii universului	76
Întâlnirea omului cu Dumnezeu	79
Taina mai presus de taină	84
Evanghelia Sfântului Cneaz din Kosovo	89
Înaintemergătorul Domnului	93
Învierea Preasfintei Maici a Domnului	98
Primul Mucenic al Noului Testament	102

Primul Creștin	107
Taina sfintei educații	114
Îndreptarea credinței ortodoxe	120
Sfântul Apostol sârb	125

Predici duminicale

Despre puterea credinței	130
Despre nebunie	136
Despre iertarea păcatelor	142
Despre pocăință	150
Despre milostenie	157
Despre cele două porunci cele mai mari	162
Despre bogăția cea adevărată	169
Despre Rai și iad	175

Predici Pascale

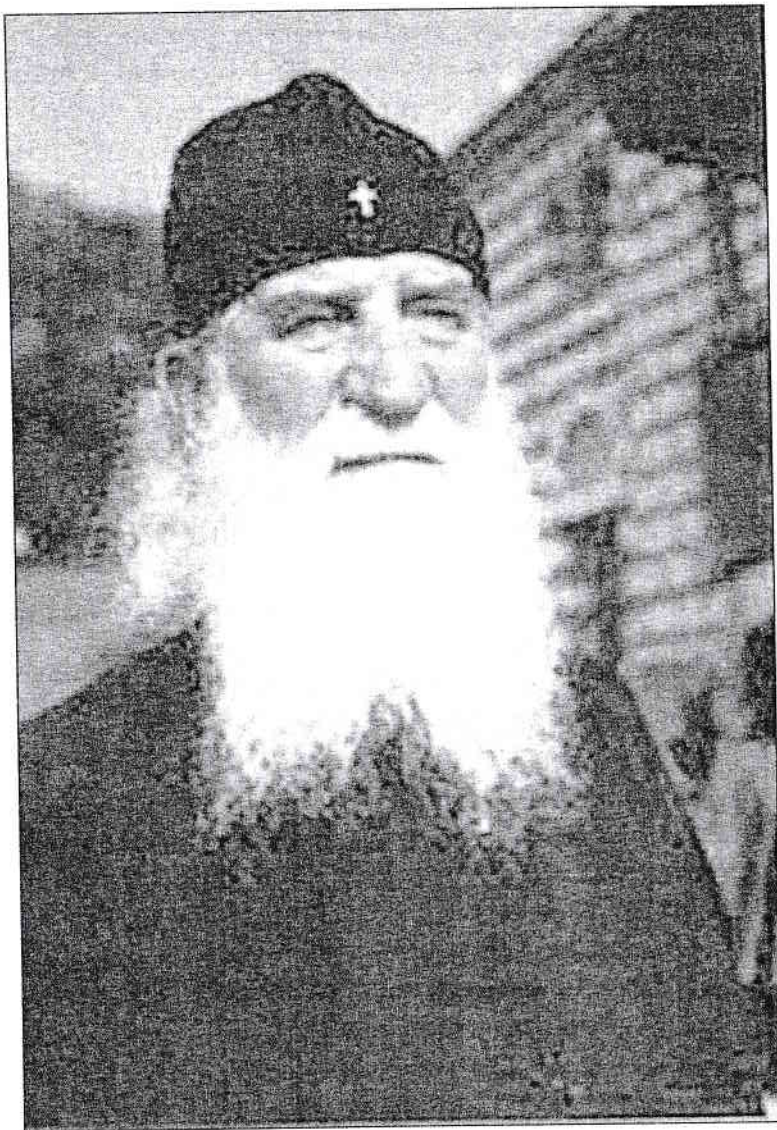
Smerenia	183
Rugăciunea	190
Iubirea lui Hristos	196
Icoana lui Dumnezeu	201
Postul	208
Scara Raiului	213
De la păcat la Rai	220
Înfricoșătoare judecată asupra lui Dumnezeu	226
Îmbrățișarea cu Dumnezeu	239
Mireasma lui Hristos adusă lui Dumnezeu	245

Vitezda cea veșnică	251
Cununa nevoinței lui Hristos	257
Martorii Domnului Celui Înviat	262
Nașterea Bisericii lui Hristos	267

Paraclisul Cuviosului și purtătorului de Dumnezeu, Părintelui nostru Iustin de la Celie, noul Teolog și Mărturisitor	271
---	-----

Acatistul Cuviosului și purtătorului de Dumnezeu, Părintelui nostru Iustin de la Celie, noul Teolog și Mărturisitor	285
--	-----

Slujba Cuviosului și purtătorului de Dumnezeu, Părintelui nostru Iustin de la Celie, noul Teolog și Mărturisitor	302
---	-----

Avva Iustin în curtea Mănăstirii Celie.

I. Predici praznicale

Cina cea mare Predica întâi la Duminica Sfinților Părinți (Postul Crăciunului, anul 1965)

Și noi suntem astăzi în Sfânta Evanghelie a mântuirii. Ați auzit astăzi Sfânta Evanghelie. Iar ea este și a mea, și a ta și a fiecăruia; noi, toți oamenii, luăm parte la ea. Astfel, Domnul a descoperit acestei lumi Evanghelia noastră omenească și ea se referă la fiecare dintre noi. S-a coborât din Cer ca să le grăiască oamenilor: Iată, voi, oamenii, trăiți în Cerul evanghelic și sunteți din Cer, pentru aceasta v-am și adus Adevărul cel ceresc. Evanghelia mântuirii ne spune astăzi o mare și sfântă taină în legătură cu *Cina cea mare* (Luca 14, 16-24).

În această lume noi toți luăm parte la cina Domnului. Domnul a pregătit Cina cea mare, creând această lume: soarele, cerul, stelele, pământul, plantele, iarba, păsările, animalele. Toate acestea alcătuiesc imensa masă la care ne-a așezat Domnul pe noi, neamul omenesc; la masa acestei mari Cine, care se întinde pe pământ peste toate cele cinci continente, peste cer și

peste întregul univers. Creând această lume, Domnul a creat tot ceea ce noi vedem, ca și multe lumi nevăzute.

Și la această Cină, la această lume creată, creată cu belșug, lumea de Dumnezeu zidită, Domnul i-a chemat pe toți. Veniți, veniți, cina este gata. Lumea întregă este pregătită. Omul este pământesc, iar Dumnezeu este Ceresc, El luminează veșnic peste tine și iată, eu, sluga soarelui Său, te chem; vino, totul este pregătit. Dumnezeu te-a făcut om, ți-a dat toate cele de folos trupului. Îmbelșugata și fastuoasa cină are loc neînțeles! Dar oare este hrană pentru sufletul tău? Oare a făcut Dumnezeu hrană pentru sufletele noastre, pentru conștiințele noastre, pentru mințile noastre? Da, căci ce a arătat Domnul prin această lume văzută, printr-o astfel de minunată și dumnezeiască lume pământescă? Înțelepciunea Sa, Înțelepciunea dumnezeiască, prin care ne hrănește în această lume văzută. Domnul a arătat Bunătatea dumnezeirii Sale, Dragostea dumnezeirii Sale, și prin acestea hrănește sufletul nostru – cu Dragostea dumnezeiască și cu Bunătatea dumnezeiască. Prin această lume văzută, care este de o deosebită frumusețe, Dumnezeu ne descoperă frumusețea Sa dumnezeiască și hrănește sufletele noastre cu frumusețea Sa cea cerească. Fiecare lucru din această lume, și fiecare făptură, și fiecare zidire, ca o slugă a Domnului ne cheamă pe fiecare dintre noi: Vino, veniți, totul este gata.

Cum au răspuns oamenii la chemarea lui Dumnezeu? În această lume, noi, oamenii, ne scuzăm: Păi am avuție, să mă îngrijesc de ea, câmpul acesta este al meu; al meu este totul, Dumnezeu mă cheamă, dar nu am când, Stăpâne, nu am când! El spune Stăpânului

Cerului și pământului: Nu am când! Acesta este omul care nu slujește mai întâi lui Dumnezeu, nici sufletului său. Această preocupare pentru avuție poate fi și materială, văzută, dar poate fi și spirituală, nevăzută, pentru omul care se ocupă cu știința, iar Dumnezeu îl cheamă la cina Sa cea îmbelșugată ca să deschidă ochii și să vadă ce a creat El pentru om aici, cât de minunată este lumea, să cunoască înțelepciunea dumnezeiască, bunătatea dumnezeiască, privind această lume minunată creată de Dumnezeu. Omul de știință spune lui Dumnezeu: Eu am cărți, nu am când, iartă-mă, nu am când. Sau să spunem că omul și-a ales o meserie, o profesiune, și s-a dedicat cu totul acestei chemări, fie că este învățător, profesor, meseriaș, fierar, croitor, este preocupat întru totul de această muncă, cu tot sufletul, cu tot trupul, iar Dumnezeu îl cheamă prin persoana cea mai dragă, prin Dreptii Vechiului Testament, prin Sfinți: „*Veniți, veniți, oameni, că toate sunt gata*”. Nu am când, te rog iartă-mă, nu am când să mă gândesc la creația dumnezeiască. Este asemenea celuiilat om care s-a scuzat pentru că avea cinci boi de înjugat: *Te rog, iartă-mă, nu am când*.

Zidirea lui Dumnezeu nu-L vede pe Ziditor: vede făptura vie din această lume, animalele, păsările, și se minunează, este cuprins de încântare, le studiază, se folosește de ele, le întrebuițează, dar nu are când să cugete la Creatorul acestor ființe vii! Făpturile vii sunt create de Dumnezeu, iar aici se vădește ceea ce Apostolul Pavel rostește în Epistola sa, că oamenii au slujit făpturii, în locul Făcătorului (Romani 1, 25), mai mult slujind zidirii decât lui Dumnezeu. Este, evident, modelul unui astfel de om precum naturalistul,

profesorul, învățătorul, care se ocupă cu studierea păsărilor și a albinelor și nu vrea să știe nimic altceva, este absorbit de aceea căreia i se dedică. Albinele, păsările – și acestea sunt slugi ale lui Dumnezeu, ele neconținut îl cheamă: Vino la Domnul! Privește, și noi suntem creația lui Dumnezeu, iar El este cu mult mai minunat decât noi toți. – Nu, nu am când, iartă-mă! Aceasta este orbirea, aceasta este aplecarea mai mult spre lucrurile acestei lumi, și oamenii *slujesc făpturii mai mult decât Făcătorului*.

Iar al treilea spune: M-am însurat, de aceea nu pot veni. El reprezintă pe acela care nu vede pe nimeni în această lume în afară de familia sa, pentru ea trăiește, pentru ea moare, dar aceasta este prea puțin înaintea lui Dumnezeu. Important este ca părintele să știe de unde este familia sa, a Cui este familia sa, Cine este Acela Care îi hrănește familia – prin soare și prin păsări și prin plante și prin grâu și prin cereale. Cine? Domnul și Ziditorul! Iar el nu are când! Toată grija lui este pentru familie, nimic altceva nu vrea să știe. Ce păcat!

Ați auzit ceea ce a spus Domnul, căci S-a mâniat Dumnezeu pe acei oameni (Luca 14, 21), pe astfel de oameni care nu privesc această lume ca cina îmbelșugată a lui Dumnezeu, așezată de El pentru neamul omenesc, ca oamenii să-L slăvească. Și Dumnezeu nu numai că a trimis făptura Sa, ci iată că a trimis și nenumărați Drepti ai Săi în Vechiul Legământ ca să le aducă aminte oamenilor de Dumnezeu, ca să-i cheme, spunându-le: *Veniți, toate sunt gata*. Oameni, ce așteptați, de ce nu lucrați dreptatea lui Dumnezeu în această lume? De ce nu lucrați după legea lui Dumnezeu și după dreptatea dumnezeiască?

Astăzi Biserica îi prăznuiește pe toți Părinții, pe toți Dreptii Vechiului Testament, cei care au trăit înaintea venirii lui Hristos – slugile lui Dumnezeu, sfintele slugi ale lui Dumnezeu pe care din timp în timp El le-a trimis în această lume, le-a trimis neamului omenesc spre a mărturisi că această lume este Cina, marile ospăț. Moise, Ilie, împăratul David, nenumărați Proroci și Mărturisitori, Dreptii Vechiului Testament, aceștia sunt mulțimea de oameni sfinți (Evrei 12, 1) care neconținut cheamă neamul omenesc: *Veniți, toate sunt gata*, Dumnezeu vă cheamă. Însă lumea merge și se pleacă la idoli, se pleacă dumnezeilor minciñoși, nu slujește lui Dumnezeu, nu vrea să slujească Adevăratului Dumnezeu; iată, și vitele și plantele și animalele le consideră mai importante, ca fiind scopul vieții lor, încât slăvesc dumnezeirea lor; oamenii se pleacă idolilor, se pleacă animalelor, plantelor, pietrelor, iar pentru Adevăratul Dumnezeu nu au timp.

Domnul, spre a-i dezmetici pe oameni, trimite neamului omenesc slugile Sale, începând cu Sfinții Apostoli, le trimite tuturor noroadelor și le cheamă neîncetat: *Veniți, toate sunt gata*. Oameni, spuneți și voi ce vă mai trebuie din ceea ce a oferit Domnul Hristos omului. Cu toate acestea, oare, puteți lepăda ceva mai mareț? El, Dumnezeu, a devenit om. Oare tu, omule, faci ceva mai presus decât aceasta? El, Dumnezeu, a adus Viața veșnică. Omule și frate, ce este viața ta pe pământ fără de Viața cea veșnică? Ce? O scurtă perioadă de chin, nenorocire, pătimire, boală și suferință – aceasta este viața pământească a omului fără Domnul Hristos. Iar Dumnezeu ne-a dăruit Viața cea veșnică, și pentru mine, și pentru tine, și ne-o dăruiește în

Biserica Sa prin Sfânta Împărtășanie, prin Botez, prin credință, prin dragoste, prin nădejde, prin tot ceea ce El, Minunatul Domn, hrănește sufletele noastre printr-o hrană nemuritoare și veșnică.

Domnul ne cheamă neîncetat, iar noi, iată, noi ca și cei trei oameni, ca cei trei chemați ne cerem scuze. Când să mă mai gândesc și la Hristos? Iată, am avêrea asta și aceea, sau negoțul, sau un atelier meșteșugăresc, o fabrică; nu am când să mă gândesc la Hristos, la acea Viață veșnică, la acel Adevăr veșnic, la Dreptatea veșnică. Și eu, și tu, privim la noi înșine, la propria noastră viețuire, pentru care deseori lucrăm în felul acesta. De câte ori în cursul unei zile Îl uităm pe Dumnezeu, de câte ori în cursul unei săptămâni sau al unor luni întregi uităm că această lume este cina dumnezeiască, că în această lume Dumnezeu este Acela care dăruiește toate, și aerul, și soarele, și lumina.

Iar tu, iată, poți să te asemeni celui de-al doilea dintre cei chemați, care strigă: Eh, am cumpărat cincă perechi de boi de tras la jug, iartă-mă; sunt foarte ocupat în această lume, această lume are atâta bogăție, iar eu nu am când să mă mai gândesc la Hristos, la faptul că trebuie să vin la El după moarte. Astfel, un asemenea om nu are când să se mai gândească și la Biserică, nu are când să mai cugete la sufletul său, la binele pe care ar trebui să-l facă, căci făcând bine oamenilor, el își face bine sieși.

Putem și eu, și tu, și mulți dintre noi să aparținem acelei categorii din care face parte al treilea om, cel de-al treilea chemat, care spune: M-am însurat, de aceea nu pot veni. Familia mea m-a absorbit, trăiesc permanent pentru ea, mă gândesc mereu la ea, nu am

timp pentru alte lucruri. Stai, omule, această familie a ta și acești copii ai tăi sunt ai lui Dumnezeu! Cine le dăruiește ceea ce le este lor de cel mai mare folos, cine le dăruiește soarele, cine le dăruiește mintea, cine le dăruiește conștiința? Cine dăruiește putere mâinilor lor ca să poată lucra, Cine dăruiește vederea ochilor lor, Cine dăruiește auz urechilor lor? Cugetă la aceasta, toate acestea tu le știi, le vezi.

Iată, astăzi îi slăvim pe Sfinții Părinți, pe Dreptii Vechiului Legământ, al căror număr este atât de mare și toți ne cheamă: *Veniți, toate sunt gata*. Iar noi cum răspundem chemării? Să nu fim neînțelepți și nebuni. Măine Biserica îl proslăvește pe Sfântul Tirs și pe ceilalți Mucenici dimpreună cu el și ei ne cheamă, ne cheamă la cina dumnezeiască: *Veniți, toate sunt gata*. Căci, ei, Sfinții, s-au hrănit cu hrana dumnezeiască cea veșnică, pe care le-a dat-o Domnul în această lume și au devenit nemuritori și sfinți în această lumea și în cealaltă. Având înaintea noastră atâtea modele (Evrei 12, 1) atâția oameni sfinți, noi nu vom avea scuză în ziua Dreptei Judecări, când Domnul ne va atrage atenția și mie, și ție, și tuturor: Priviți-i pe Dreptii Mei, priviți-i pe Sfinții și pe Mucenicii și pe Mărturisitorii, și voi ați trăit în aceeași Biserică, și voi ați viețuit în aceeași lume, însă ați călcat în picioare Dreptatea Mea, Dragostea Mea, ați călcat în picioare Evanghelia Mea. Pe când erați jos pe pământ nu le-ați dorit, așadar nu vă sunt de trebuință nici aici. *Și vor merge dreptii la Viața veșnică* (Matei 25, 46).

Mulți sunt chemați, încheie Sfânta Evanghelie de astăzi, dar puțin sunt aleși (Luca 14, 24). Dumnezeu îi cheamă pe toți, dar cum vei răspunde tu chemării,

aceasta depinde de tine. Dumnezeu te cheamă la Viața veșnică, la Dreptatea veșnică, la Dragostea veșnică și îți oferă Viața cea veșnică. De tine depinde dacă vei răspunde chemării. Dacă vei răspunde, atunci vei deveni ales al lui Dumnezeu.

Cu rugăciunile Sfinților Părinți prăznuiți astăzi și ale tuturor Sfinților, ale Sfinților Apostoli, ale Mucenicilor, Dreptilor și Mărturisitorilor, fie ca Bunul Dumnezeu să deschidă sufletele noastre și auzul nostru duhovnicesc și vederea noastră duhovnicească, ca să răspundem chemării Domnului în fiecare zi și în fiecare noapte, să fim conștienți că suntem în această lume la cina îmbelșugată a lui Dumnezeu, că suntem în Biserica Sa la Cina cea veșnică a Adevărului veșnic și a Dreptății dumnezeiești, că aceasta este aceea de care avem nevoie în această lume, că Domnul Hristos a adus ființei omenești toate cele necesare pentru dobândirea Vieții celei veșnice și în aceasta și în cealaltă lume. Lui fie cinstea și slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Ce este păcatul? Predica întâi la Duminica Sfinților Părinți (Postul Crăciunului, anul 1965)

Astăzi, într-un cuvânt, este Buna-Vestire a Domnului. Întreaga Evanghelie dumnezeiască într-un singur cuvânt. Astăzi, în Duminica Părinților, cea de dinainte de Crăciun, se citește întâia Evanghelie, primul capitol din Evanghelia după Matei. Iar aceasta, într-un cuvânt, spune ce se întâmplă cu această lume, ce se întâmplă și ce se va întâmpla cu fiecare dintre noi. Toată istoria Cerului și a pământului, întreaga istorie a omului, a oamenilor, a neamului omenesc, a mea, a ta, a păsărilor, a crenguțelor, a florilor, toate sunt într-un cuvânt – Iisus (Matei 1, 1; 18-21). Nașterea Sa, iată, este cel mai important eveniment în toate istoriile tuturor lumilor. Nașterea Sa pe pământ, arătarea Sa pe pământ ca Om – acesta este cel mai important lucru din toate câte s-au petrecut în neamul omenesc, fraților, este cel mai de seamă, de când a fost făcut soarele și până în ziua în care se va stinge.

Iată, a venit să mântuiască lumea de păcate. Tu ai nevoie de Iisus, tu ai nevoie de Mântuitor. Ce este păcatul? Tu și noi ceilalți cunoaștem păcatul prin moarte. Moartea este ceva deosebit de înfricoșător pentru noi, dar moartea a venit în această lume prin păcat, și când S-a arătat Izbăvitorul de păcate, atunci S-a arătat Izbăvitorul de moartea mea și a ta. Și păcatele care

sunt în mine, și păcatele care sunt în tine, care produc sute de morți în noi, în ființa noastră omenească, toate acestea fug dinaintea Sa, toate acestea rămân neputincioase înaintea Sa. Numai El este mai puternic decât păcatul, numai Dumnezeu este mai puternic decât păcatul. Nu există om mai puternic decât păcatul, căci în păcat este diavolul și numai Dumnezeu este mai puternic decât diavolul. Iată, Dumnezeu a devenit om ca să scoată afară păcatul din om, ca să izgonească din om păcatul, ca să arunce din om cea mai cumplită pocitanie, pe care noi, deseori, o îmbrățișăm în momente de exaltare și de nebunie, iar ea ne rănește din fiecare parte, provocând moartea minții, moartea conștiinței, moartea voinței, moartea totală.

Iată nevoința mântuitoare în această lume, iată scopul Său, iată mântuirea noastră: moartea păcatului tău și al meu. Iar această omorâre a păcatului tău o poate înfăptui numai Domnul Hristos, Care este mai puternic decât păcatul și mai puternic decât moartea. Moartea morții este numai Domnul Hristos, Care prin Înviere biruiește moartea; El poate să-mi dăruiască și mie, și ție, biruință asupra oricărei morți. Cine înfăptuiește biruința asupra diavolului, pieirea diavolilor? Cine a biruit iadul, împărăția duhurilor necurate și a nenumăraților diavoli distrugători, cine? Dumnezeu și Omul, Hristos, Dumnezeu desăvârșit și Om desăvârșit! El, din nespusa iubire de oameni a coborât din Ceruri, S-a făcut Om, a intrat în tina trupului omenească, ca din acest trup și din această ființă omenească să scoată afară ceea ce nu este dumnezeiesc, ceea ce este potrivnic vocii lui Dumnezeu, ca să scoată afară păcatul.

De aceea, frații mei, cel mai important eveniment în Evanghelia Mântuirii este că El, Dumnezeu, a devenit om (Matei 1, 3; I Timotei 3, 16). În aceasta constă taina vieții noastre în lume, în aceasta constă toată taina mântuirii noastre, în aceasta constă taina pământului nenorocit în care trăiește neamul omenească și a tuturor lumilor mai presus de om și mai prejos de om. Dumnezeu S-a arătat în trup (I Timotei 3, 16), aceasta este taina noastră. Pentru ce S-a arătat Hristos? Ca să-L unească pe om cu Dumnezeu și astfel, unit cu Dumnezeu, să scoată din el orice păcat, orice rău, orice întuneric, orice negură, orice moarte și orice diavol. Și nu este în această lume unitate atât de intimă, atât de apropiată așa cum este unitatea dintre Dumnezeu și om întru Hristos. Nu este spațiu, nu este loc pentru păcat dacă Hristos, Dumnezeu desăvârșit și Om desăvârșit, intră în sufletul meu și al tău - prin Sfântul Botez, prin Sfânta Împărtășanie, prin Sfintele Taine. Atunci fuge tot ceea ce reprezintă păcat. De aceea taina întrupării Domnului Hristos este cea mai sfântă, cea mai mare, cea mai aducătoare de mântuire.

Frații mei, începând cu venirea Mântuitorului Hristos în această lume, începând cu Crăciunul, totul se preschimbă, se schimbă toată istoria neamului omenească. El, Minunatul Iisus, l-a detronat pe satana și l-a înscăunat pe Dumnezeu. Sfântul lui Dumnezeu Macarie cel Mare spune: Prin păcat diavolul a semănat pe prestolul minții omenești și împărățește în om, iar dacă omul crede în Domnul Hristos, dacă se botează, dacă se împărtășește, dacă trăiește după Evangheliie, atunci Domnul înlătură de pe prestolul minții pe acel diavol și împărățește El, se înscăunează